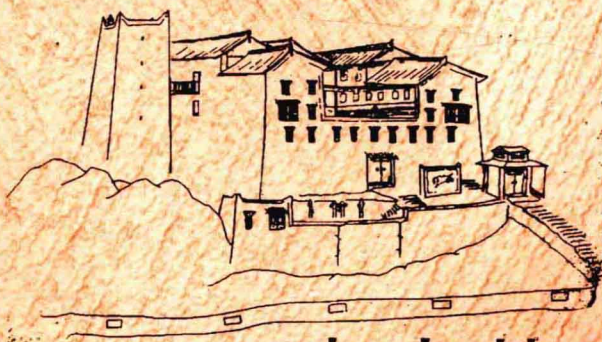

中国 马尔康

卓克基

嘉绒藏族文化旅游区

Zhuokeji Jiarong Tibetan Cultural Tourist Attractions,
Maerkang, China

ཁྱེད་ཀྱི་འཕམ་ཁམས། ཅག་ཙེ་མཚན་ཆེའམ་རྩྭ་ཆེ།

马尔康县文联 马尔康县旅游局 编

中国马尔康 卓克基

嘉绒藏族文化旅游区

Zhuokeji Jiarong Tibetan Cultural Tourist Attractions, Maerkang, China

ཀྲང་གི་འབར་ཁམས། ཙཱ་ཙཾ་(མཚོག་ཆེའམ་ཆུག་ཆེ)།

谨以此书献给阿坝藏族羌族自治州成立 60 周年

This album is dedicated to the 60th anniversary of the founding
of Aba Tibetan and Qiang Autonomous Prefecture.

དེ་ལུ་འདི་རེ་བ་བོད་རིགས་ཆའང་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་བཙུགས་ནས་ལོ་ངོ་60པོ་ན་པར་འབྲུལ་བྱ།

马尔康县文联 马尔康县旅游局 编

四川出版集团 四川美术出版社

图书在版编目(CIP)数据

中国·马尔康:卓克基嘉绒藏族文化旅游区:中文、英文、藏文/马尔康县旅游局,马尔康县文联编.--成都:四川美术出版社,2013.9
ISBN 978-7-5410-5685-7

I. ①中… II. ①马… ②马… III. ①藏族—民族文化—旅游文化—马尔康县—摄影集 IV. ①K281.4-64②F592.771.4-64

中国版本图书馆CIP数据核字(2013)第206544号

总策划	张培云	窦孝解			
顾问	阿来	范远泰	格尔玛	杨西川	
编委会成员	苏朗格西	阿桑	杜林	王国民	
	秦远波	李清勇	蒋明平	欧涛	
	杨素筠	魏静	侯福芳	班玛初	
执行编委	蒋明平				
执行主编	杨素筠				
文稿编撰	杨素筠				
协调	益西卓玛	杨晓虎	三朗泽亮		

中国·马尔康 卓克基 嘉绒藏族文化旅游区

ZHONGGUO · MAERKANG ZHUOKEJI JIARONG ZANGZU WENHUALUYOUQU

马尔康县文联 马尔康县旅游局 编

出品人	马晓峰
责任编辑	陈晶 蒋宁
特约编辑	周乐天
英文译校	杨世明
藏文译校	阿根
装帧设计	陈琦
电脑制作	金伟
责任校对	周红
出版发行	四川出版集团 四川美术出版社
承制	四川出版集团 四川画报社
印刷	四川新华彩色印务有限公司
成品尺寸	210mm × 185mm
印张	3.5
图片	114
字数	25千
版次	2013年8月第1版
印次	2013年8月第1次印刷
书号	ISBN 978-7-5410-5685-7
定价	48.00元

本书图文受国家知识产权保护,未经作者同意,
对其图片的复制、使用均构成侵权行为

第一章 Chapter I

ལུང་དང་གི

P6

卓克基土司官寨

Zhuokeji Chieftain's Residence

ཙོག་ཙོ་རྒྱལ་ཁང་།

第二章 Chapter II

ལུང་གཉིས་པལ་

P30

卓克基西索民居

Folk Houses in Xisuo, Zhuokeji

ཙོག་ཙོ་སའི་སའི་མི་མེར་གྲང་ཁྱེ།

第三章 Chapter III རྒྱུ་གཞུང་ལག་

P46

马尔康红军长征纪念馆

Memorial Museum for the Long
March of Red Army, Maerkang

འབར་ཁམས་ཀྱི་དམར་དམག་རྒྱང་རྒྱུ་དམ་གསོ་ཁང་།

第四章 Chapter IV རྒྱུ་ལོ་གཞུང་ལག་

P54

卓克基景区附近景点

Scenic Spots in Jiarong Cultural
Attractions, Zhuokeji Town

ཅོག་ཅོ་མཐའ་སྐར་གྱི་མཛེས་ལྗོངས།

中国马尔康 卓克基

嘉绒藏族文化旅游区

Zhuokeji Jiarong Tibetan Cultural Tourist Attractions, Maerkang, China

ཁྱེད་གོ་འཁོར་ཁམས། ཅོག་ཅེ་(མཚོག་རྩེ་འཁ་རྩེ་ག་རྩེ) །

谨以此书献给阿坝藏族羌族自治州成立 60 周年

This album is dedicated to the 60th anniversary of the founding
of Aba Tibetan and Qiang Autonomous Prefecture.

དེ་ལུ་འདི་རྩ་བ་བོད་རིགས་ཆའང་རིགས་རང་སྤྱང་ཁྱེད་ལ་བསྟུགས་ནས་མེ་ཏོ་འཁོར་ལ་ར་འབྲུལ་རྒྱ།

马尔康县文联 马尔康县旅游局 编

四川出版集团 四川美术出版社

走读梭磨大峡谷

于山水间倾听卓克基岁月的回响

由成都沿 317 国道上行过米亚罗，穿鹧鸪山隧道，出西洞口下山，即进入马尔康梭磨大峡谷。“梭磨”藏语含义为“岗哨多”、“帝王之梳篦”，梭磨大峡谷地处四川阿坝藏族羌族自治州马尔康县境内。这段近 100 公里的峡谷不仅有着美丽的自然景观，更有着独特的人文景观。

发源于红原查真梁子、流淌于长江流域上游的梭磨河，从高原的草甸，再到长长的峡谷，成就了梭磨河两岸四季不同的风光。春天，杜鹃绽放，娇艳美丽；夏日，万树吐翠，林木葱茏；秋天，群峰退绿，层林尽染；冬日，雪花飘飘，银装素裹。

梭磨大峡谷依然如 100 多年前英国旅行家伊莎贝勒在她的《长江流域旅行记》书中描述的一样：“这里的峡谷风光让我联想起美国洛基山脉峡谷风光一些最美的景色，各种不同的植物以及树上悬挂的足有 5 英尺长的翠绿松萝使这里的景色更胜一筹。”“我们见到的是一座紫罗兰色与金色交相辉映的巨大城堡，这里就是这个美丽地方的首领梭磨土司的居住地。”

大峡谷内的卓克基土司官寨、西索民居、红军长征纪念馆、卓克基商业中心、毗卢遮那圣窟、察柯寺所展示了土司文化、民俗文化、红色文化、宗教文化和嘉绒农耕文化等，这里已成为国外游客体验嘉绒藏族文化的旅游圣地。

Suomo Grand Canyon

Starting from Chengdu and taking the National Highway 317, passing through Miyaluo and Zhegu Mountain Tunnel, and then going downhill from its west exit, one will immediately be greeted by the sight of Suomo Grand Canyon in Maerkang County. In Tibetan language, “Suomo” means “numerous outposts” or “Emperor’s Comb”. Located in Maerkang County, Aba Tibetan Qiang Autonomous Prefecture, Sichuan Province, this Canyon, up to nearly 100km, is characterized by beautiful natural landscape and unique human landscape.

Originating from the Chazhen Mountain of Hongyuan and located in the upper reaches of Yangtze River Basin, Suomo River flows from highland grassy marshland to long canyon, boasting different sceneries in four seasons. In spring, rhododendron bursts into bloom, delicate and charming; in summer, trees are shooting out buds and gradually growing into luxuriant woods; in autumn, mountain peaks casts off green, and woods look dyed; in winter, snow is falling, making it a silvery white world.

Suomo Grand Canyon almost remains the same as what was depicted by Isabella, a British traveler in her Travelogue from Yangtze River Basin over a hundred years ago: “The canyon scenery here reminds me of some beautiful scenery in Rocky Mountains in the U.S.A, and various plants and bluish green usnea of at least 5 feet in length pendant on the trees make the scenery here even better.” “What we’ve seen is a giant castle in violet and golden colors, and here is the residence of the Suomo Chieftain—the ruler of this heavenly place.”

第一章 Chapter I ལེན་དང་ལོ་

卓克基土司官寨

Zhuokeji Chieftain's Residence

ཙོག་ཙོ་རྒྱལ་ཁང་།

P6

第二章 Chapter II ལེན་གཞིས་ལྗོངས་

卓克基西索民居

Folk Houses in Xisuo, Zhuokeji

ཙོག་ཙོ་སའི་སའི་མི་སེར་གྲང་ཇེ།

P30

第三章 Chapter III རྟུན་གྱི་ལྷོ་ཕྱོད་ལྷོ་ཕྱོད་

P46

马尔康红军长征纪念馆

Memorial Museum for the Long
March of Red Army, Maerkang

འབར་ཁམས་ཀྱི་དམར་དམག་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་

第四章 Chapter IV རྟུན་གྱི་ལྷོ་ཕྱོད་ལྷོ་ཕྱོད་

P54

卓克基景区附近景点

Scenic Spots in Jiarong Cultural
Attractions, Zhuokeji Town

ཅག་ཅེ་མཐའ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་

卓克基土司官寨

今天，在梭磨大峡谷的卓克基境内，仍完好地保存着一座有几百年历史的气势恢宏的土司官寨。20 世纪 30 年代，庄学本用他的镜头拍下了卓克基土司官寨内欢跳锅庄的宏大场景，将这深涧大壑之中的卓克基土司官寨发表于当时的《良友》和《中华》杂志。

1984 年，沿着《红星照耀中国》的美国作家埃德加·斯诺的足迹一路走来的美国又一位作家索尔兹伯里，看到卓克基土司官寨时，将其誉为“东方建筑史上的一颗明珠”。依山傍水、坐北朝南的土司官邸气势恢宏，有着四合院布局，穿斗式结构，民居建筑与宗教建筑相结合，呈现出城堡式的建筑形式。

卓克基土司承传 17 代，延续 665 年，官至四品。13 世纪末，元朝开始在嘉绒地区推行土司制度，清朝政府为了加强对这一地区的管理，继续推行土司制度，还建立了屯兵制度。将嘉绒地区设 18 土司官辖，马尔康设有梭磨、卓克基、松岗、党坝 4 个土司辖区，史称“四土”地区。“四土”地区也是元朝推行土司制度的典型代表。

土司官寨见证了中国工农红军艰苦卓绝的长征史。1935 年 6 月，会师后的一方面军和部分四方面军将士抵达卓克基土司官寨。毛泽东、朱德、周恩来入住官寨。毛泽东称赞这座布局精巧的官寨为“古有郾坞，今有官寨”。

在这里，中国共产党召开了遵义会议以来规格最高的政治局常委会议；在这里，红军大学在松岗正式复课；在这里，藏族人民倾其所有，用青稞和牦牛诠释了中国革命与人民群众的血肉联系；在这里，涌现出了天宝、沙纳、孟特尔等许多优秀的藏族青年……

Zhuokeji Chieftain's Residence

Even to this day, in Zhuokeji within Suomo Grand Canyon, there has preserved in good condition a magnificent Chieftain's Residence dating back to several hundred years ago. In 1930s, Zhuang Xueben took a snapshot of the grand scene of cheerful Guo Zhuang Dance in Zhuokeji Chieftain's Residence, making public to the world the Zhuokeji Chieftain's Residence in deep and big ravines for the first time.

Zhuokeji Chieftain, a hereditary title, sustained for seventeen generations or 665 years, which is equivalent to a fourth rank in the hierarchy of official positions. At the end of thirteenth century, Yuan Dynasty witnessed that the Jiarong area was governed by an 18-chieftain leadership, and that Maerkang was divided into four jurisdictions, which were respectively governed by Suomo, Zhuokeji, Songgang and Dangba Chieftains, historically known as “Four Chieftains” area. It is also a typical example of the chieftain system practiced in Yuan Dynasty.

In 1984, following the footprints of the American writer Edgar Snow, the author of Red Star Over China, Salisbury, another American writer, visited Zhuokeji Chieftain's Residence, praising it as "a pearl in the oriental architectural history". Near the mountain and by the river, this magnificent Chieftain's Residence faces south, characterized by its quadrangle courtyard layout, column-and-tie structure, and combining residential and religious building features, presenting the castle building style.

Chieftain's Residence witnessed the painstaking history of the Long March of Red Army in June 1935. After joining forces, First Front Army and some officers and soldiers from Fourth Front Army arrived at Zhuokeji Chieftain's Residence. Mao Zedong, Zhu De and Zhou Enlai lived in this Residence. Mao Zedong even exclaimed over this Residence of exquisite layout in such words that "Zhuokeji Chieftain's Residence is comparable to Mei Dock in ancient times".

It is right here that Communist Party of China convened the Standing Committee of the Political Bureau Meeting with the highest profile since Zunyi Meeting; that the Red Army College officially resumed classes in Songgang; that the Tibetan people gave everything to interpret the flesh-blood relationship between Chinese revolution and the masses with highland barley and yak; and that a great many outstanding Tibetan young people have emerged, such as Tian Bao, Sha Na, Meng Teer, etc.

ཅོག་ཅེ་རྒྱལ་ཁང་།

ད་ལྟ་སོ་མང་གྲོང་རྫོང་དོག་པོའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྐོ་བརྒྱ་ཐུག་དུ་མའི་སོ་རྒྱས་ཐུན་པའི་
བརྩིང་ཉམས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁང་ད་དུང་སྒྲོན་མེད་རང་འཇགས་སྤྱ་གནས་ཡོད། དུས་
རབས་ཉི་ཤུ་བའི་སོ་རབས་སྤུས་བརྒྱ་པར་གྲོང་ཁུལ་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ལས་ཐང་མས་ལ་བརྟེན་ནས་ཅོག་
ཅེ་རྒྱལ་ཁང་ནང་དགའ་ལྷོ་བོད་སྐོར་གྱི་འཕེལ་པའི་ངང་རྒྱུ་ལས་ཐང་མས་དེ། དེས་གྲོག་
རྫོང་དོག་པོའི་ཁྲོད་དུ་གནས་པའི་ཅོག་ཅེ་རྒྱལ་ཁང་དེ་དུས་དེབ་ (གྲོགས་མཆོག་) དང་ (ཀྲུང་
ཏུ་) མོག་ཏུ་བཀོད།

1945ལོར། «སྐར་དམར་ཀྲང་གོར་འཕྲོ་བ» ཞེས་པའི་སྒྲིང་དོན་ལྟར་ཡོང་
བའི་ཨ་མེ་རི་ཁའི་ཚྭ་པ་པོ་ཨའེ་ཏའེ་ཅ་མི་རུའི་རྒྱུ་རྒྱུས་སུ་འབྲས་པའི་ཨ་མེ་རི་ཁའི་
ཚྭ་པ་པོ་གཞན་ཞིག་སུའེ་ཨར་པའེ་ལེ་ཞེས་པ་དེས་ཅོག་ཅེ་རྒྱལ་ཁང་མཐོང་དུས། དེ་
ལ་“ཤར་ཕྱོགས་བརྩོ་སྒྲུན་སོ་རྒྱས་མོག་གི་འོད་འཛུར་ཆུ་ཏིག” ཅེས་པའི་མཚན་སྒྲུན་
བཏགས། རྒྱལ་ཁང་དེ་ནི་རྒྱ་བ་རི་མཉུན་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། སྒོ་མོ་ཕྱོགས་སུ་གཏང་
པའི་རྒྱལ་ས་དེ་བརྩིང་ཉམས་ཐུན་ཞིང་། ཕྱོགས་བཞིར་ཁང་སྒྲུན་དང་དཀྱིལ་དུ་ཐང་ར་
ཅན་དང་། 11མེག་སྒྲིག་པ་ཅན་གྱི་བརྩོ་སྒྲུང་ཡིན་ལ། དམངས་ཕྱོད་བརྩོ་སྒྲུན་དང་
ཚས་ལྷགས་བརྩོ་སྒྲུན་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ནས་བཞིངས་པའི་མཁར་རྫོང་ལྷ་གཤི་རྒྱས་པར་
མངོན།

ཅོག་ཅེ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་བཏུན་ཡོད་ལ་ལོ་ངོ་1944བརྒྱུད་དེ། དོན་
རིམ་བཞི་བ་ཐོབ་ཐོང་། དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་དུས་མཇུག་དུ་ཡོན་རྒྱལ་རབས་
ཀྱིས་རྒྱལ་རྫོང་ས་ཁུལ་དུ་ཐུབ་སེ་ལམ་ལྷགས་ཐེལ་འགོ་བཅོགས་ཤིང་། ཆེན་རྒྱལ་རབས་
མིང་གཞུང་གིས་ས་གནས་དེའི་དོད་ཤུགས་སྒྲོན་ཐེང་ཆེད། ལྷ་མཇུག་དུ་ཐུབ་སེ་ལམ་

ལྷགས་དར་ཐེལ་བྱས་པ་དང་དམག་དབུང་འདུས་ཐོང་ལམ་ལྷགས་རྩ་འཛུགས་བྱས། རྒྱལ་
རྫོང་ས་ཁུལ་ལ་རྒྱལ་ཁག་བཅོ་བརྒྱད་བཀོས། འབར་ཁམས་སུ་སོ་མང་དང་ཅོག་ཅེ་
རྫོང་འགག་ དམ་པ་བཅས་རྒྱལ་ཁག་བཞིར་བཅོགས་ཡོད་པས། སོ་རྒྱས་མོག་“ཆ་ལོ་
ལག་བཞི” ཞེས་འབོད། དེ་ནི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་ལུལ་དཔོན་ལམ་ལྷགས་ཐེལ་པའི་
དཔེ་མཚན་གཅི་བོར་བྱེད་ས་ཞིག་ཡིན།

རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁང་གིས་ཀྲང་གོར་བཞོ་ཞིང་དམར་དམག་གི་དགའ་ལྷུང་ཆོད་
མེད་ཀྱི་རྒྱང་སྒྲོད་ལོ་རྒྱུས་བདེན་དཔང་བྱས་ཡོད། 1945ལོའི་ཟླ་4པར། དམག་ཕྱོགས་
དང་བོད་དང་དམག་ཕྱོགས་བཞི་བའི་དམག་དབུང་མཉམ་འཛུམས་བྱས་ཆེས་ཀྱི་དཔོན་
དམག་ཁ་ཤས་ཅོག་ཅེ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁང་དུ་འཛོམས་དེ། མའོ་ཅེ་ཏུང་དང་ཀྲི་ཏུ་ཏེ། ཀྲི་ཏུ་
ཨན་ལའེ་རྒྱམས་རྒྱལ་ཁང་ནང་དུ་བཞུགས་ཐོང་། མའོ་ཅེ་ཏུང་གིས་བཞོ་བོད་འཇགས་པའི་
རྒྱལ་ཁང་འདི་ལ་“གནའ་བོའི་མེ་ལུང་དང་དོང་སང་གི་རྒྱལ་ཁང་” ཅེས་བཞོད།

ས་འདིར་ཀྲང་གོ་གུང་ཁྲན་ཏང་གིས་ཚུན་དབྱེད་གྲོས་ཆོགས་འཛོགས་པ་ནས་
བཟུང་ཆོད་གཞི་ཏ་ཅང་མཐོ་བའི་ཆབ་སྲིད་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱན་ལྷ་གོས་ཆོགས་འཛོགས་ཐོང་།
རྫོང་འགག་དུ་དམར་དམག་སློབ་གྲྭ་ཆེ་མོའི་སློབ་ཁྲིད་དོས་སུ་སྒྲུར་གསོ་བྱས་ཐོང་། ས་
འདིར་བོད་མི་དམངས་ཀྱིས་རང་གི་འབྲུ་རིགས་དང་རྩྭ་གནག་ཡོད་དགའ་བཅས་ལུལ་རྒྱས་
ཀྲང་གོའི་གསར་བརྩི་དང་མི་དམངས་མང་ཆོགས་བར་གྱི་ཤ་ཁྲག་ལྷ་གྲོའི་འབྲེལ་བ་དེ་
མངོན་པར་སྒྲོན་ཡོད། ས་འདིར་ཐེན་པའོ་ (སངས་རྒྱས་ལེ་ཤེས་) དང་ས་ལ་ (བསོད་
ནམས་) ། ལྷ་ཐེ་ཨར་ (འབུམ་ཐར་) སོགས་ལུལ་དུ་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་གཞོན་ནུ་མང་པོ་
བྱུང་ཡོད།.....

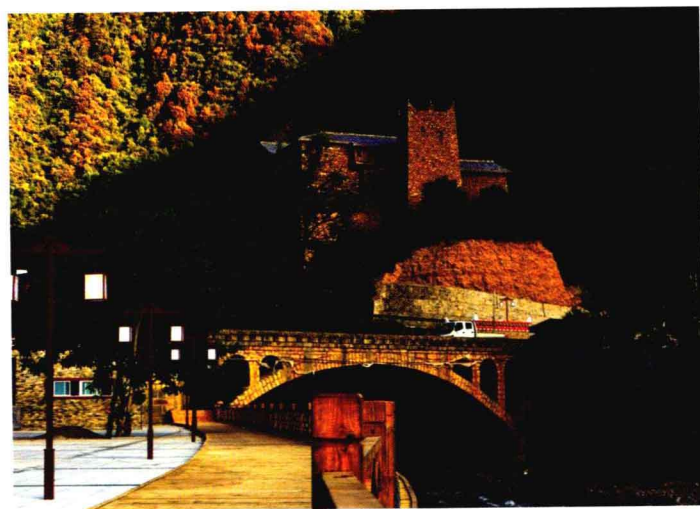
卓克基土司官寨全景（莫尚华 / 摄）

Panorama of Zhuokeji Chieftain's Residence

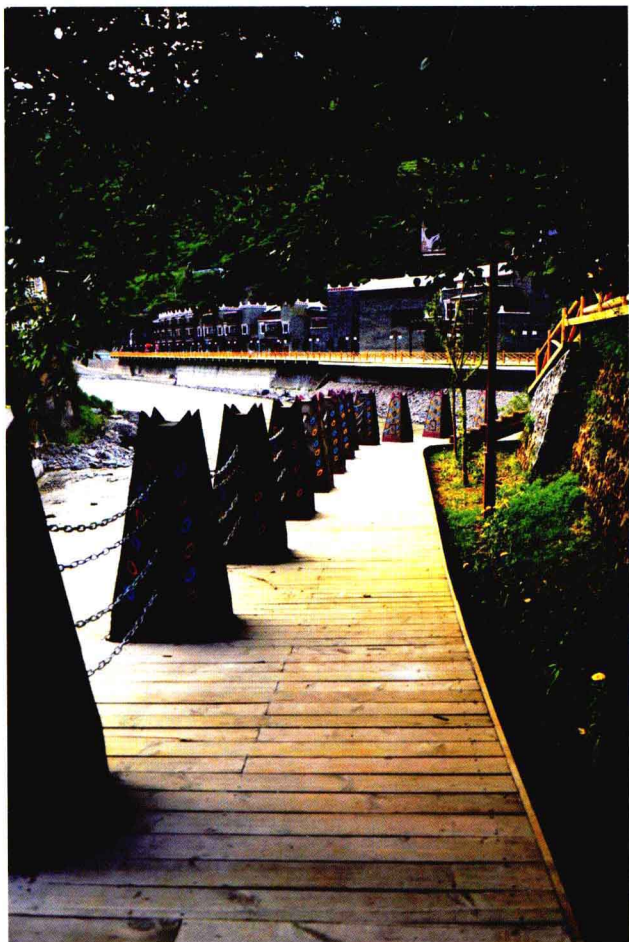
ཅུག་ཅེ་རྒྱལ་སའི་མངོས་ལྗོངས།

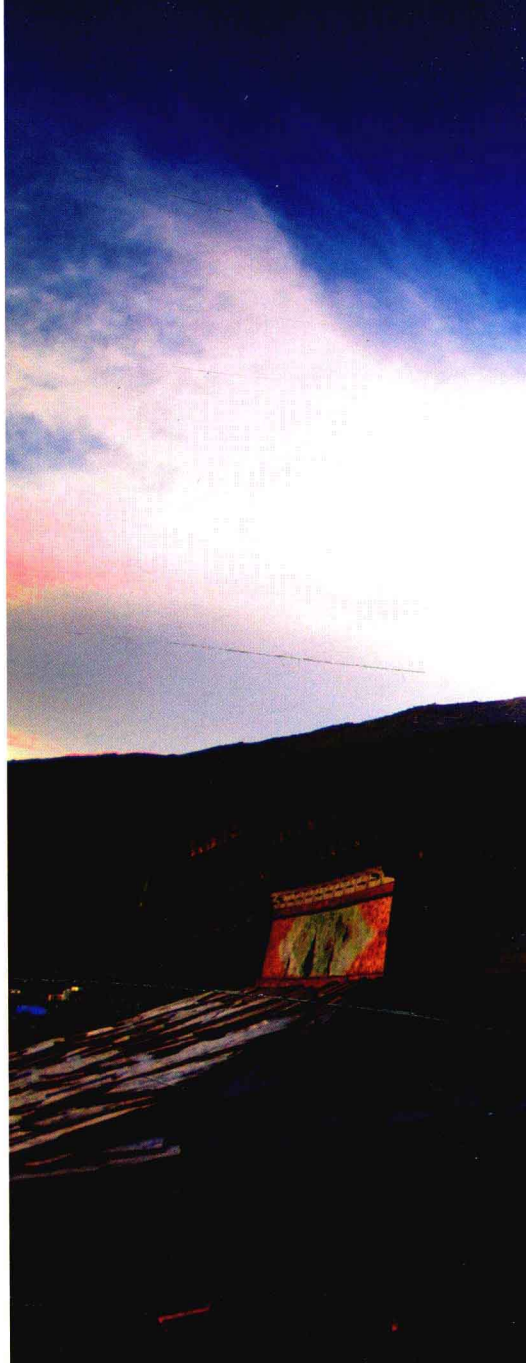
(蒲猛 / 摄)

(蒲猛 / 摄)

(蒲猛 / 摄)

夕照官寨 (李容兵 / 摄)

Chieftain's Residence in the Glow
of the Setting Sun

ཕུན་པའི་ཉི་མོ་རྒྱ་ལ་འཕྲོ་བ།

(莫尚华/摄)